

Jan Zubka

Przegląd ustawodawstwa powszechnego, ogłoszonego w AAS 1965

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 10/1-2, 375-379

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA Powszechnego, OGŁOSZONEGO
W AAS. 1965**

Dokończenie

17. Papież Paweł VI: Konstytucja Apostolska: „Mirificus eventus” z dnia 7 grudnia 1965 r. AAS., vol. LVII, z dn. 30. XII. 65, nr 14, s. 945—951.

Ogłasza nadzwyczajny jubileusz we wszystkich diecezjach całego Kościoła Katolickiego od 1-go stycznia do 31. V. 1966 r. W Konstytucji tej Papież pragnie dać okazję wiernym, aby mogli uzyskać odpust zupełny jako dziękczynienie za łaskę Soboru Watykańskiego II, który przez cztery lata zajmował umysły wszystkich ludzi na świecie. Konstytucja stanowi, że wierni obu płci, aby mogli zyskać odpust zupełny jubileuszowy, mają odbyć spowiedź, przyjąć komunię św. i uczestniczyć przynajmniej w trzech naukach misyjnych, nawiedzić kościół katedralny lub inny, wyznaczony przez ordynariusza i pomodlić się w intencji Kościoła i Ojca św.

18. Papież Paweł VI: Motu proprio: „Integrae servandae...” z dnia 7 grudnia 1965 r. AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 952—955.

Zmiana nazwy i porządku postępowania Kongreg. św. Oficjum. Odtąd św. Oficjum będzie nosić nazwę S. Congr. pro doctrina fidei. Na jej czele stać będzie papież, a kierować — kardynał prefekt ze swoim sekretariatem przy pomocy asesorów, substytutów i promotora sprawiedliwości. Sprawy dotyczące się wiary i obyczajów będzie rozpatrywać nie inkwizycyjnie, lecz drogą procesową administracyjną lub sądową.

19. Papież Paweł VI: List apostolski I: „Gloria Libani...” z dnia 5 grudnia 1965 r. AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 955—960.

W piśmie tym Papież ogłasza beatyfikację Sługi Bożego Sabeliusza Makhout'a, kapłana, zakonnika, obrządku syro-maronickiego, zmarłego w opinii świętości w grudniu 1898 r. Wyraża swą radość, że Kościół Wschodni zyskuje w osobie błog. Sabeliusza gorliwego orędownika chwały Bożej i jedności Kościoła. Stawia go wiernym za wzór pracy, modlitwy, miłości Boga i ludzi.

List apostolski II: „Gentis Peruviana...” z dnia 29. IV. 1965, AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 961—962.

Na prośbę Episkopatu Peru Papież ogłasza św. Marcina de Porres Wyznawcę Patronem telewizji i publicznego wychowania ze wszystkimi prawami i przywilejami liturgicznymi, należącymi świętym patronom. Poleca nuncjuszowi arcybiskupowi Romulusowi Carboni pismo to wręczyć Episkopatowi w Peru.

List apostolski III: „Africae gentes...” z dnia 27. X. 1965, AAS, vol. LVII, die 30. XII, 1965, nr 14, s. 962—963.

Po otrzymaniu niepodległości Zambia, dawna kolonia angielska w Afryce, nawiązała stosunki dyplomatyczne ze Stolicą Apostolską. W odpowiedzi na ten akces dyplomatyczny Papież pismem „*Africae gentes*” eryguje nuncjaturę Apostolską w Zambii, przeznaczając jej miasto Lusaka na stałą siedzibę.

20. Papież Paweł VI: List papieski I do kard. Józefa Pizzardo z dnia 1. XI. 1965, AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 963—964.

W dniu 1 listopada Papież Paweł VI skierował specjalne pismo do kard. Józefa Pizzarda, prefekta Kongr. Seminariów i Uniwersytetów, z racji 50 lecia jej istnienia. Przypomina, że 4. XI. 1915 r. Benedykt XV w swym „*Motu proprio*” tę Kongregację powołał do życia. Kongregacja ta w ciągu półwiecza dobrze się zasłużyła Kościołowi. Ona również po Soborze Watykańskim II będzie w oparciu o dekret o formacji kapłanów i o deklarację o wychowaniu chrześcijańskim realizować ze zdwojoną gorliwością swe zadania, aby przysparzać Kościołowi jak najwięcej kapłanów naukowo i duszpastersko przygotowanych do pracy dla pożytku Kościoła i dusz wiernych.

List papieski II do kard. H. Cicognani z dnia 5. XI. 1965, AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr. 14, s. 964—966.

Z racji 700 letnicy urodzin Dantego, wielkiego poety i autora „*Boskiej Komедii*” został urządzony międzynarodowy zjazd we Florencji. Na ten zjazd wydelegował Papież Paweł VI kard. Hamleta Jana Cicognani'ego. Podkreśla Papież w swym liście wielkie zasługi Dantego w rozwoju poezji i języka włoskiego.

List papieski III do kard. Ciriaci z dnia 20. XI. 1965, AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 966—967.

Kard. Piotr Ciriaci, prefekt Kongr. Soboru, obchodził 80 rocznicę swych urodzin. Z tej racji Papież Paweł VI przesłał jubilatowi pismo specjalne, w którym podkreślił zasługi jubilata na różnych stanowiskach, które pełnił jako legat w Czechosłowacji i Portugalii, jako prefekt Kongr. Soboru i jako prezes Komisji Papieskiej do objaśniania Dekretów Soboru Trydenckiego i Kodeksu Prawa Kanonicznego.

21. Papież Paweł VI: Przemówienie do Kard. Stefana Wyszyńskiego i Bpów Polski z dn. 13. XI. 1965, AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 970—973.

Papież wyraża radość z obecności Biskupów Polski w Rzymie, że uczestniczą w pracach Soboru Watykańskiego II, a swymi modlitwami razem z wiernymi całej Polski wspierają to wielkie Dzieło Boże odnowy Kościoła Katolickiego.

22. Papież Paweł VI: Przemówienie do Kardynałów, Bpów i alumnów z dnia 13. XI. 1965, AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 973—978.

Przemówienie to wygłosił Papież do Kardynałów, Biskupów i alumnów Kolegium Hiszpańskiego z racji poświęcenia nowej siedziby tegoż. Wyraża swą radość, że sławne Kolegium Hiszpańskie, z którego wyszło wielu wybitnych kapłanów przeniosło się do nowej siedziby. Wzywa alumnów, by w swej pracy naukowo-moralnej mieli przed oczyma tę piękną przeszłość Kolegium i zachęcali się do coraz gorliwszego wysiłku w zdobywaniu mądrości i cnoty, potrzebnych tak bardzo do pracy dla dobra ludu Bożego i Kościoła Chrystusowego.

23. Papież Paweł VI: Przemówienie na przedostatniej Sesji Soboru z dnia 18. XI. 1965, AAS. vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 978—984.
Przedostatnia Sesja Soboru Watykańskiego II jest wielkiego znaczenia. Na tej Sesji zostały podane do wiadomości i zaaprobowane: Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym i dekret o apostołstwie świeckich. Papież wyraża nadzieję, że Konstytucją o Objawieniu Bożym i dekret o apostołstwie świeckich przyczynią się do zjednoczenia chrześcijan w duchu pokoju i miłości.
24. Papież Paweł VI: Przemówienie do Kardynałów i Konsultorów Rady Papieskiej do reformy Kodeksu Prawa Kanonicznego z dnia 20. XI. 1965, AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 985—989.
Kościół jako mistyczne ciało Jezusa Chrystusa jest społecznością widzialną, rządzącą się prawem naturalnym, pozytywnym boskim i prawem kościelnym. Hierarchii Chrystus udzielił władzy, aby tą społecznością kierowała do wyznaczonego przez jej Założyciela celu, a celem tym to chwala Boża i zbawienie dusz ludzkich. Uchwały Soboru Watykańskiego II mają być wprowadzone do zreformowanego Kodeksu Pr. Kan., który winien uwzględnić, przy dotąd obowiązującej karności, warunki współczesnego życia.
25. Papież Paweł VI: Pismo do Arcybp. Mediolańskiego... z dnia 24. X. 1965, AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 999—1000.
W miejscu urodzenia Papieża Jana XXIII w mieście Sotto il Monte założono Seminarium Misyjne dla Misji Zagranicznych. Na inaugurację tego zakładu Papież Paweł VI posłał jako swego delegata Arcybiskupa Mediolańskiego Jana Colombo. W piśmie tym Papież przypomina postać zmarłego Jana XXIII i wskazuje wychowankom tegoż seminarium, aby mieli przed oczyma w swej pracy te ideały, którym on hołdował i które wcielał w życie.
26. Papież Paweł VI: Pismo do kard. Cardijn... z dnia 18. XI. 1965, r., AAS, vol. LVII, die 30. XII, 1965, nr 14 s. 1000—1001.
Z racji 3-go Międzynarodowego zebrania organizacji: „Jennesse Ouvriere Chretienne” (JOC w BANGKOKU — Papież wysłał kard. Józefa CARDIJN jako swego przedstawiciela na ten zjazd. Młodzi robotnicy w oparciu o naukę Jezusa Chrystusa mają wielkie zadanie, a mianowicie swą pracą, sprawiedliwością i braterstwem — wprowadzić nowy porządek na świecie i przyczynić się do tego, aby jedność, zgoda, pokój i miłość wśród narodów zapanowały...
27. Sacra Congr. Rituum: Instrukcja... o wprowadzeniu języka ojczystego do Mszy św. i do odmawiania oficjum w zakonach z dnia 23. XI. 1965 r., AAS, vol. LVII, die 30. XII. 1965, nr 14, s. 1010—1013.
Ponieważ w oparciu o Konstytucję o Liturgii, uchwalonej przez Sobór Watykański II, zezwolono na używanie języka ojczystego we Mszy św. i w odmawianiu oficjum, powstały przeto pewne trudności i wątpliwości, jak mianowicie należy tę konstytucję stosować w zakonach. Mając to na uwadze i liczne w tym względzie zapytania św. Kongregacji Obrzędów wydaje takie zasady:
1. Zakony kleryckie, obowiązane do chóru, mają zachować język łaciński podług art. 101,1 Konstytucji i nr 85 Instrukcji z 26. VIII. 1964. Dla specjalnych racji, w zakonach będących na misjach, może być używany język ojczysty, gdy na to zezwoli Kongr. dla Zakonników.
2. Zakony kleryckie, nieobowiązane do chóru, mogą używać języka ojczystego w tej części oficjum, w której biorą udział świeccy

na co zezwala Kapituła Generalna. Dekret, zmieniający przepisy Konstytucji w Instytutach na prawie papieskim, potwierdza Kongr. dla Zakonników w Kongregacjach prawa diecezjalnego ordynariusz miejscowy.

3. Stowarzyszenia zakonne kleryckie, obowiązane do chóru, ale zajęte duszpasterstwem parafialnym lub duszpasterstwem przy sanktuariach, dokąd przychodzą liczne pielgrzymki, mogą używać języka ojczystego ze względów duszpasterskich w tej części oficjum, w której biorą udział wierni. Na to dają pozwolenie ordynariusze miejscowi po uzgodnieniu z przełożonymi wyższymi i po zatwierdzeniu Kongregacji dla Zakonników. Gdy chodzi o stowarzyszenia nie obowiązane do chóru, pozwala na używanie języka ojczystego ordynariusz miejsca po uzgodnieniu z wyższym przełożonym.

4. Zakony mnisze żeńskie mogą oficjum w języku ojczystym odmawiać nawet w chórze. W tych zaś klasztorach, w których tradycyjnie oficjum jest odmawiane uroczyście i połączone ze śpiewem gregoriańskim powinien być zachowany język łaciński, o ile to będzie możliwe. Ze specjalnych względów pozwala się, aby w miejscowościach misyjnych dla wygody członków mógł być używany język ojczysty. Tam zaś, gdzie oficjum odmawia się chóralnie w języku łacińskim, lekcje jednak mają być czytane w języku ojczystym. Pozwolenie na odmawianie oficjum w języku ojczystym w chórze mniszkom udziela Kongr. dla Zak. na prośbę Kapituły za zgodą ordynariusza, albo przełożonego zakonnego, gdy klasztor zależy od jego jurysdykcji. Mniszki, które nie uczestniczą w chórowym odmawianiu oficjum, mogą własnowolnie odmawiać oficjum w języku ojczystym.

5. Członkowie zgromadzeń laickich tak męskich, jak żeńskich mogą używać języka ojczystego w odmawianiu oficjum nawet w chórze za pozwoleniem przełożonego, którym jest Kapituła Generalna, albo Rada Generalna. Dekret taki, ilekroć zmienia przepisy Konstytucji, ma być zatwierdzony przez Kongregację dla Zakonników, gdy chodzi o Instytuty prawa papieskiego, albo przez ordynariusza miejscowego, gdy chodzi o zgromadzenia prawa diecezjalnego.

6. Zakony kleryckie, obowiązane do chóru, we Mszy św. konwentualnej zachowują język łaciński dla tych samych racji, co przy odmawianiu brewarza. Lekcje jednak mają być odmawiane w języku ojczystym. Język ojczysty ma być również używany w tych zgromadzeniach zakonnych, które są zajęte pracą parafialną, albo duszpasterską przy sanktuariach, dokąd uczęszczają licznie wierni w pielgrzymkach. W tych wypadkach we Mszach konwentualnych, odprowadzanych dla pożytku wiernych, może być używany język ojczysty w granicach uprawnień zwierzchników terytorialnych. To samo odnieść można do mniszek, które mogą używać języka ojczystego podobnie jak przy odmawianiu oficjum.

7. O języku we Mszy św. konwentualnej podczas celebry w zakonach kleryckich, obowiązanych do chóru i w zgromadzeniach laickich męskich i żeńskich.

Zakony kleryckie, nie obowiązane do chóru, we Mszy św. wspólnej mogą oprócz języka łacińskiego, używać języka ludowego w granicach pozwolenia, udzielonego przez władzę terytorialną, trzy razy tygodniowo. We Mszy św. wspólnej w Instytutach Świeckich stanów doskonałości, tak męskich jako też żeńskich, ze zwyczajem język ojczysty może być używany w granicach zakreślonych

przez kompetentną zwierzchność terytorialną. Należy jednak przewidywać, aby członkowie tych Instytutów mogli mówić lub śpiewać w języku łacińskim te części Ordynarii vel Proprii, które do nich należą. Konstytucję tę zatwierdził papież dnia 23 listopada 1965 roku z poleceniem, aby zaczęła obowiązywać od dnia 6 lutego 1966 r. t.j. od niedzieli siedemdziesiątnicy.

Ks. Jan Zubka